

Στην αυλή της Γης

Η σελίδα αυτή ετοιμάζεται από το Κέντρο Μελετών και Έρευνας ΑΚΤΗ. Για το φύλλο αυτό συνεργάστηκαν η Ξένια Ι. Λοιζίδου, πολιτικός μηχανικός/ ακτομηχανικός, ο Μιχάλης Ι. Λοιζίδης, χημικός μηχανικός - μηχανικός Περιβάλλοντος και η Κυριακή Δημητρίου, υπεύθυνη προγραμμάτων της ΑΚΤΗΣ, συντονίστρια του προγράμματος εργασιακής εμπειρίας ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ, που υλοποιείται με τη συνεργασία της ΑΚΤΗΣ και της EuroLife. www.akti.org.cy, Για τις απόψεις/ σχόλια/ εισηγήσεις σας στο akti@akti.org.cy

Γαλάζια ανάπτυξη: μερικές επισημάνσεις

Χαίρομαι που όλο και περισσότερο ακούγεται η «γαλάζια ανάπτυξη» στην Κύπρο από στόματα θεσμικών παραγόντων. Πριν από 2 χρόνια ακόμα και ο όρος ήταν άγνωστος. Αυτό δείχνει πρόοδο (ελπίζω και όχι άλλη μια μόδα που ήρθε για να περάσει από το νησί μας). Ελπίζω δε ότι δείχνει και πολιτική βούληση για να προχωρήσει ο τόπος σε αυτό το αειφορικό αναπτυξιακό μοντέλο, της γαλάζιας ανάπτυξης.

Της
Ξένιας
Ι. Λοιζίδου

Μελετώντας τι κάνουν άλλες χώρες, διαβάζοντας τις γαλάζιες στρατηγικές της ΕΕ για τον παράκτιο και θαλάσσιο τουρισμό, για την γαλάζια καινοτομία και τις χιλιάδες σελίδες καλών πρακτικών και δυνατοτήτων, νομίζω είναι χρήσιμο να αρχίσουμε έναν διάλογο με βάση συγκεκριμένες επισημάνσεις, σημεία που πιστεύω αποτελούν σημαντική τροχοπέδη στον τόπο μας στην προσπάθεια για τη γαλάζια ανάπτυξη.

1. Άκουγα με ενδιαφέρον υψηλόβαθμο στέλεχος της ΕΕ να λέει σε ημιεπίσημη συνάντηση το εξής: «Καιρός να σταματήσει η ΕΕ να χρηματοδοτεί δρόμους και γεφύρια. Τα διαρθρωτικά ταμεία πρέπει να διαθέσουν σημαντικούς πόρους στην καινοτομία». Πρόκειται για μια πολύ σημαντική διαπίστωση, που την έχουμε επισημάνει και εμείς εδώ και καιρό. Το Γραφείο Προγραμματισμού ίσως μπορέσει, τώρα που άλλαξε όνομα, να αλλάξει και πολιτική και να προσαρμόσει καλύτερα τις χρηματοδοτήσεις των διαρθρωτικών ταμείων στους τομείς που μπορούν να δημιουργήσουν ανάπτυξη, νέες θέσεις εργασίας και πρόοδο. Να υπενθυμίσω ότι οι γαλάζιοι τομείς της οικονομίας δεν αποτελούν προτεραιότητα της Κύπρου για το διάστημα 2013-2020, σύμφωνα με το Γραφείο Προγραμματισμού.

2. Σε ημερίδα για το «γαλάζιο» μοντέλο της Ιρλανδίας, που έγινε την περασμένη Τετάρτη στη Λεμεσό, στην παρουσία του υπ. Συγκοινωνιών, που ειρήσθω εν παρόδω παρακολούθησε όλες τις εισηγήσεις, και που διοργάνωσαν το ΕΒΕΛ, το MARINEM και το Ναυτικό Επιμελητήριο, η Ιρλανδή εκπρόσωπος του Ιρλανδικού Θαλάσσιου Ινστιτούτου είπε πολλά και ωραία. Σταχυολογώ το εξής ως προς την πολιτική της Ιρλανδίας για την έρευνα: «Επενδύσεις γίνονται μόνο σε έργα που έχουν οικονομικές επιπτώσεις. Εφαρμοσμένη έρευνα με τη σύμπραξη πανεπιστημίων και επιχειρήσεων». Το ΙΠΕ μας πόρρω απέχει από το κάλεσμα των καιρών. Και μην μου πείτε για τη βασική έρευνα που πρέ-

πει να γίνεται στα πανεπιστήμιά μας. Αν δείτε τις τελευταίες κατατάξεις, τα ακριβοπληρωμένα μας δημόσια πανεπιστήμια πάτωσαν, κι ας κάνουν σχεδόν αποκλειστικά βασική έρευνα. Η εφαρμοσμένη έρευνα μπορεί να δημιουργήσει τις οικονομικές συνθήκες που θα στηρίξουν τη βασική έρευνα, αυτό είναι παγκόσμια σταθερά πλέον

3. Η γαλάζια ανάπτυξη στηρίζεται στη σύμπραξη και τη συνεργασία όλων των δομών της κοινωνίας: Δημοσίου, ακαδημαϊκών, ιδιωτικών επιχειρήσεων, μη κυβερνητικών οργανισμών, τοπικής αυτοδιοίκησης. Αναρωτιέμαι αν έχουμε στην Κύπρο την κουλτούρα για μια τέτοια συνεργασία. Βλέπουμε ότι ο κάθε τομέας ταμπουρώνεται και δύσκολα αφήνει χώρο σε άλλους να εισέλθουν. Δεν υπάρχουν και οι απαραίτητες υποδομές για

συμμετοχή. Όμως για να γίνει πραγματικότητα το clustering, αυτή η συνεργασία και η συσπείρωση που απαιτεί η γαλάζια ανάπτυξη, χρειάζεται δουλειά, ανάκτηση της χαμένης εμπιστοσύνης ανάμεσα στους κοινωνικούς εταίρους και δημιουργία υποδομών.

4. Κατάρτιση, ανάπτυξη δεξιοτήτων, εκπαίδευση σε γαλάζιους τομείς. Υποστήριξη και ανάπτυξη της γαλάζιας καινοτομίας και της έρευνας. Πρέπει οι φορείς όπως το ΙΠΕ και η ΑνΑΔ, αλλά και το υπουργείο Εργασίας να απαγκιστρωθούν από τις γραφειοκρατίες που σπάνε κόκαλα και να επενδύσουν σε αυτούς τους τομείς.

5. Μετρήσιμοι στόχοι: βλέποντας πολλές στρατηγικές κυπριακών οργανισμών και φορέων, διαπιστώνει κανείς το μεγάλο πρόβλημα που υπάρ-

χει, να πολιτικοποιηθούν οι στόχοι, να καταρτιστούν συγκεκριμένα σχέδια δράσης, με συγκεκριμένη πορεία υλοποίησης, που να στηρίζονται σε πραγματικά στοιχεία και να αξιολογείται συστηματικά η πορεία τους, με απόδοση ευθυνών για πιθανές καθυστερήσεις. Είναι εκ των ων ουκ άνευ να μετατρέψουμε τις στρατηγικές σε δράσεις!

Η γαλάζια οικονομία έχει αγγίξει παγκόσμια το μέγεθος του 1,2 τρισεκατομμυρίου δολαρίων. Στην Ευρώπη εκτιμάται ότι η προστιθέμενη αξία από τη γαλάζια οικονομία (gross added value) φτάνει τα 500 δισεκατομμύρια και 5,4 εκατομμύρια θέσεις εργασίας. Η Κύπρος, που είναι μια χώρα της θάλασσας, δεν πρέπει να καθυστερεί άλλο. Η σύγχρονη οικονομική ανάπτυξη είναι, σε μεγάλο βαθμό, «γαλάζια»!

ΖΩ!

σε έναν τόπο... που γιορτάζει τη Μέρα της Γυναίκας!

Ούσα γυναίκα, ένα θεματάκι το έχω με όλο αυτό το πανηγύρι που γίνεται στη νήσο με τη μέρα της γυναίκας: γυναιοκαπαρές γεμίζουν τα μαγαζιά και το γλεντάνε μέχρι τελικής πτώσεως, λες και τις έχουν κλειδωμένες οι Ταλιμπάν στα σπύτια τους τις υπόλοιπες μέρες του χρόνου. Στρέβλωση. Έχουμε και την ΕΕ που μιλάει για ποσόστωση στη συμμετοχή των γυναικών στα υψηλά δώματα της πολιτικής και των επιχειρήσεων. Μα αυτό είναι το πρόβλημά μας στη νήσο; Η ποσόστωση; Συνήθως οι γυναίκες είναι και μάνες. Στην ηλικία μεταξύ 30 και 50 χρόνων, που οι άρρενες συμπατριώτες μας διαπρέπουν στο πολιτικό σκηνικό, η Κυπρία μεγαλώνει τα παιδιά της, ήτοι τρέχει όλο το απόγευμα από φροντιστήριο σε φροντιστήριο και στις άλλες δραστηριότητες. Μαγειρεύει, διαβάζει στα παιδιά κ.λπ. κ.λπ. Διότι η δημόσια παιδεία έχει κατακλίσει στα Τάρταρα της ανεπάρκειας. Άδεια μητρότητας; Εδώ δεν έχουμε λύσει αυτό το μείζον θέμα: παρατάνε οι μανάδες τα μωρά τους μερικών βδομάδων για να επιστρέψουν στις δου-

λειές τους. Και πολλά πολλά άλλα. Σωστές υποδομές, κράτος πρόνοιας, παιδεία ποιότητας. Αυτά να φτιάξουμε, για να μπορέσει η Κυπρία να συμμετέχει στα κοινά. Και να μην μας πουλάνε το άλλοθι με την ποσόστωση. Μέχρι τότε, η μέρα της γυναίκας θα είναι άλλο ένα πανηγύρι καταναλωτισμού, κάτι σαν του αγίου Βαλεντίνου!

ΕΛ

ΜΙΚΡΕΣ ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ

... στην κληρονομιά της Μελίνας!

Έχουν περάσει ήδη 20 χρόνια από τον θάνατο της Μελίνας Μερκούρη. Είχα την ευλογία να βρεθώ κοντά σε αυτή τη μαγευτική γυναίκα, το αερικό, όταν ήμουν φοιτήτρια στην Αθήνα. Μου θύμιζε ένα προχθεσινό άρθρο του Κρίτωνα Αρσένη, το τελευταίο μεγάλο όραμα της Μελίνας: «ήθελε να κάνει όλο το Αιγαίο μνημείο Ουνέσκο. Το ονόμασε Αιγαίο-Αρχιπέλαγος. Όταν το παρουσίασε στην Ουνέσκο, ο κόσμος τη χειροκρότησε για 10 ολόκληρα λεπτά. Όταν πέθανε, το όραμα αυτό, αν και εγκρίθηκε από την Ουνέσκο, έμεινε ανολοκλήρωτο, εξαιτίας της ελληνικής αδράνειας. Το σχέδιό της προέβλεπε την προστασία της αρχιτεκτονικής των οικισμών, του τοπίου, των τοπικών προϊόντων και την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων που στηρίζονται

στην αυθεντική φυσιογνωμία του κάθε νησιού». Κι εμείς είχαμε πολλές παράκτιες περιοχές «εξαιρετου φυσικού κάλλους», οι οποίες κτίστηκαν με τον χειρότερο τρόπο, όπως π.χ. οι θαλασσινές σπηλιές της Πέγειας. Σήμερα η γαλάζια ανάπτυξη φαίνεται να

είναι μια πολύ σημαντική αναπτυξιακή επιλογή. Η Μελίνα έδινε «γαλάζιες» μάχες 30 και 40 χρόνια πριν. Έστω και την υστάτη, ας σώσουμε ό,τι απέμεινε από τις ακτές μας και από τη φυσιογνωμία του τόπου μας.

ΕΛ